

FRIVILLIGT ARBEJDE I KOMPARATIVT PERSPEKTIV

LARS SKOV HENRIKSEN

INDLÆG PÅ KONFERENCEN "DANSK FORENINGSIDRÆT I
EUROPÆISK PERSPEKTIV"

SDU

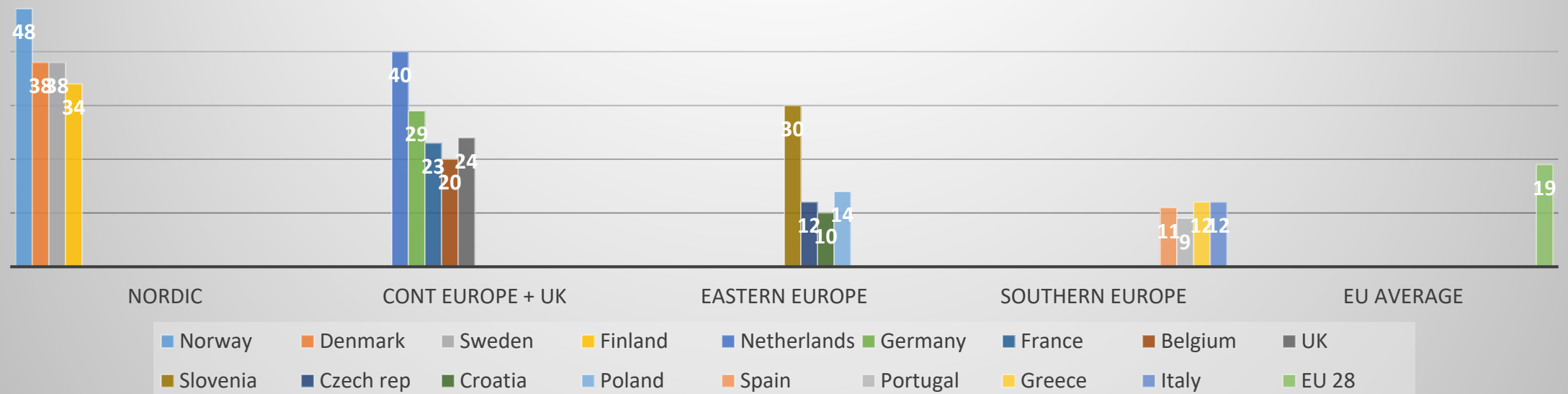
4. DECEMBER 2017

AALBORG UNIVERSITET

Frivilligt arbejde i de nordiske lande sammenlignet med andre regioner i Europa. 2015

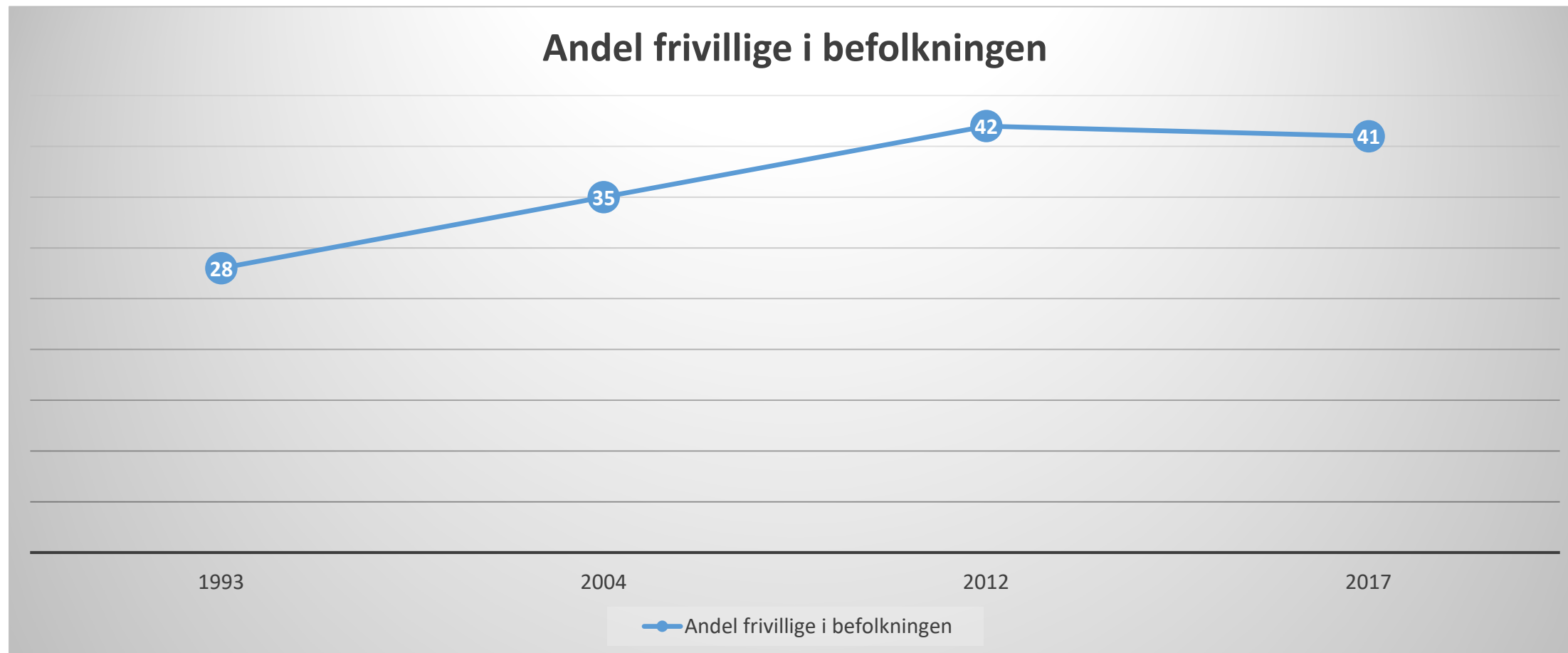
Volunteering in Europe.
Percentage volunteered within population last year. 2015
Source: Eurostat

Hvad er afgørende for et lands frivillighedsniveau?

- Organisationstæthed. Mange foreninger. Mange specialiserede foreninger (fx for handicappede)
  - Høj efterspørgsel efter frivillige
  - Tætte netværk, mange anledninger og opfordringer
  - Mange indgange
- Den relative lighed i adgang til og fordeling af ressourcer
  - Relativt større udbud af potentielle frivillige
  - Relativt højt 'take up' af grupper med færre ressourcer
- Det politiske systems grad af decentralisering
- Det politiske systems grad af åbenhed og støtte

Udviklingen i frivillig indsats i Danmark

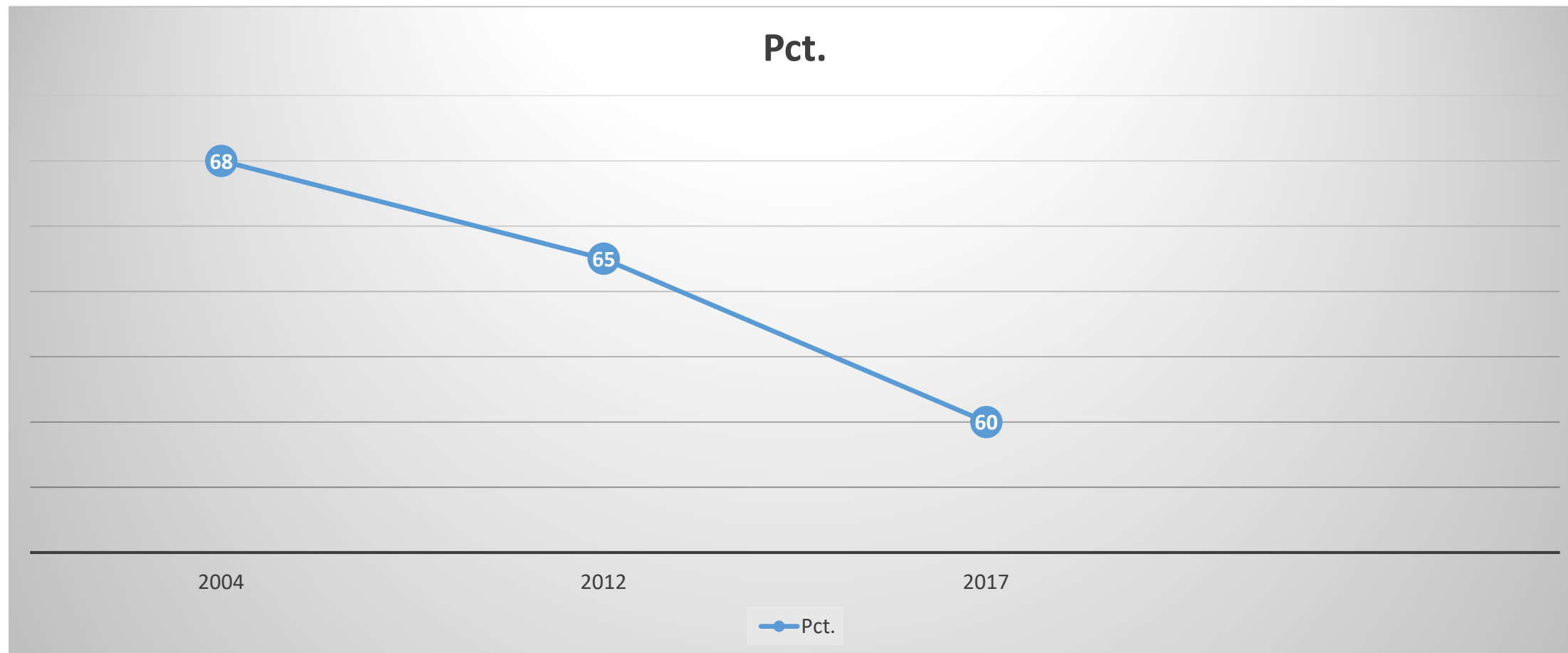
Mulige forklaringer

- Øget opmærksomhed om frivillighed og civilsamfund
- Nye arenaer og nye former:
  - Kommunal frivillighed; Programfrivillighed; Samskabelse; Episodisk frivillighed; Virtuel frivillighed; "Hverdagsaktivisme" (fx Sager der Samler), ...
- Uddannelsesekspansion (mainstreaming)
- Demografi (de ældre)

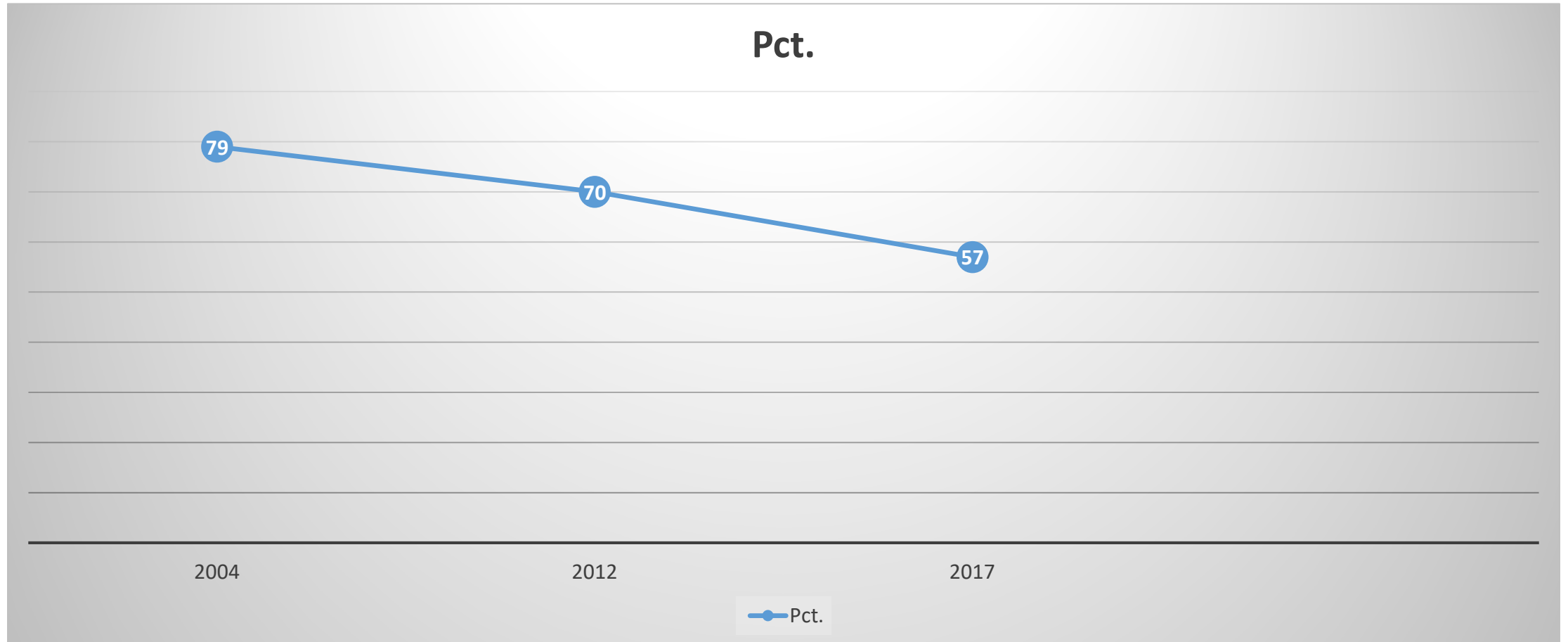

?

Andelen af frivillige, der svarer, at deres indsats foregår i foreningsregi

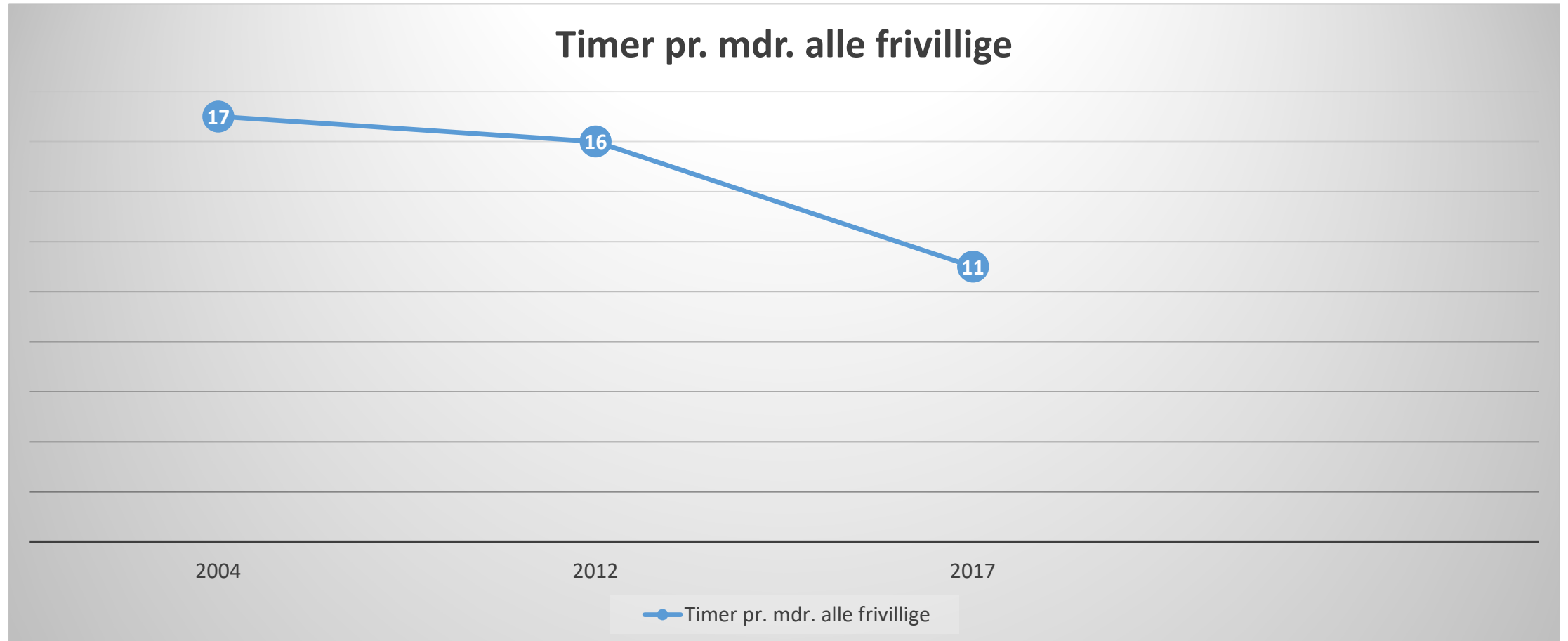

Andel af frivillige, der siger, at de er medlemmer af den organisation, som gør en frivillig indsats for

Gennemsnitligt antal timer pr. mdr., som de frivillige bruger på deres frivillige indsats

Er det et problem, at foreningsformen relativt set taber terræn?

- Dagens undersøgelse samt andre foreningsundersøgelser (Ibsen m.fl.) viser, at antallet af foreninger er relativt stabil. Og at antallet af frivillige i foreningerne er stabilt
- Foreningsformen er sandsynligvis ikke på vej ned og ud. Ændringen skyldes nok snarere, at nye former vinder frem og lægger nye 'geologiske lag' til organisationssamfundet. Dermed fylder foreningerne relativt mindre i det samlede landskab
- De dage, hvor foreningerne havde monopol på rekruttering og organisering af frivillige, er talte. Det skærper konkurrencen om de frivillige
- Men det skærper måske også opmærksomheden om, hvad foreningsformen er god til. Forskellen på mobilisering og organisering er central

Er det et problem, at en mindre del af det frivillige arbejde bliver udført af medlemmer?

- Igen er det et spørgsmål om, hvad tendensen er et udtryk for?
- Hvis tendensen er udtryk for, at flere hellere vil stå på ydersiden af foreningerne end være med på indersiden, så er det nok et problem
  - Vi ved, at medlemmer er mere motiverede (fællesskab, læring, selvtillid) og lægger flere timer i foreningerne end ikke-medlemmer
- Måske er det et udtryk for, at foreninger organiserer sig på nye måder, og at mange, eksempelvis forældre til børn i idrætsklubber, har en meget løs tilknytning
  - En kontraktkultur med 'plug in' frivillige?
  - Færre foreninger i DK giver udtryk for, at deres medlemmer er "passionerede og dedikerede". Færre deltager i generalforsamling
- Tilknytning, socialisering og fastholdelse centrale dimensioner

Er det et problem, at det gennemsnitlige timetal falder?

- Hvis flere er frivillige, er der måske samlet set færre opgaver til de sidst ankomne (såkaldt marginal-frivillige) eller flere til at deles om opgaverne? Eller en skarpere adskillelse mellem ad hoc frivillige og kernefrivillige?
- Det er også muligt, at foreninger og organisationer er blevet mere effektive i deres ledelsesform?
- Det er muligvis også et udtryk for, at større dele af foreningsarbejdet kan koordineres digitalt?
- Hvis det er et udtryk for, at de sociale fællesskaber i foreningerne har det sværere, så er det nok et problem
- Hvis det er et udtryk for, at de frivillige gerne vil bidrage til aktiviteter – men helst ikke til de tidskrævende ledelses- og driftsopgaver – så er det nok et problem
  - Relativt flere foreninger i DK giver udtryk for, at det er svært at tiltrække og fastholde frivillige på bestyrelsesniveau

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN

DATA OG KILDER:

FRIDBERG & HENRIKSEN (RED.): UDVIKLINGEN I FRIVILLIGT ARBEJDE
2004 – 2012. SFI, 2014.

RAMBØLL: FRIVILLIGHEDSUNDERSØGELSEN 2017. BØRNE- OG
SOCIALMINISTERIET. 2017

KONTAKT:

LARS SKOV HENRIKSEN, INSTITUT FOR SOCIOLOGI OG SOCIALT ARBEJDE, AALBORG UNIVERSITET

LARSSKOV@SOCSCI.AAU.DK

AALBORG UNIVERSITET